

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

**И Н Ф О Р М А Ц И Ј А
О МАТЕРИЈАЛНО-СОЦИЈАЛНОМ ПОЛОЖАЈУ
ЗАПОСЛЕНИХ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

Београд, март 2012. год.

Садржај

	Страна
УВОД	4
1. ЗАРАДЕ	5
1.1. Бруто зарада	5
1.2. Нето зарада	5
1.3. Минимална зарада	6
1.3.1. Висина минималне зараде по радном часу (нето) у периоду од 2002. до 2011. године.....	7
2. КУПОВНА МОЋ СТАНОВНИШТВА	8
2.1. Потрошачка корпа	8
2.2. Сиромаштво	11
3. ИНФЛАЦИЈА	12
4. ЗАПОСЛЕНОСТ	13
4.1. Анкета о радној снази	13
4.2. Подаци Националне службе за запошљавање	16
5. ДУГ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	17
5.1. Спољни дуг Републике Србије	17
5.1.1. Спољни дуг јавног сектора.....	18
5.1.2. Спољни дуг приватног сектора.....	18
5.2. Јавни дуг Републике Србије	19
6. ПРИВАТИЗАЦИЈА	20
6.1. Број приватизованих предузећа	20
6.2. Број раскинутих уговора	21
6.3. Књиговодствена и продајна вредност приватизованих предузећа	21
6.4. Вредност уложених инвестиција и социалног програма	22
6.5. Предузећа у реструктурирању	22

7. ПЕНЗИЈЕ	22
7.1. Висина просечне пензије	22
7.2. Услови пензионисања	22
7.3. Усклађивање пензија	24
8. ШТРАЈКОВИ	24
8.1. Штрајкови у 2011. години	24
8.2. Штрајкови у 2012. години	27
ЗАКЉУЧАК	28
ТАБЕЛАРНИ ПРИЛОГ	29

Списак табела садржаних у текстуалном делу Информације:

<i>Табела 1: Преглед кретања куповне моћи у Републици Србији у 2011. години</i>	8
<i>Табела 2: Упоредни преглед структуре потрошачке корпе - септембар 2011. године</i>	9
<i>Табела 3: Индустијско-прехрамбени производи</i>	10
<i>Табела 4: Вредност потрошачке корпе и нето зараде у периоду 2008-2012. год.</i>	11
<i>Табела 5: Стопе незапослености и запослености у априлу и октобру 2010. и 2011. – упоредни преглед</i>	14
<i>Табела 6: Становништво Републике Србије према активности у априлу 2008. и октобру 2011. године</i>	15
<i>Табела 7: Индикатори екстерне солвентности</i>	17
<i>Табела 8: Стање јавног дуга Републике Србије</i>	19
<i>Табела 9: Услови стицања права на старосну пензију у Републици Србији (2011-2023.)</i>	23

Списак табела садржаних у табеларном прилогу:

<i>Табела 1: Просечне бруто зараде (плате) у 2011. године</i>	29
<i>Табела 2: Просечне нето зараде (плате) у 2011. године</i>	30
<i>Табела 3: Штрајкови и протести-јануар 2012. година</i>	31
<i>Табела 4: Приказ основних макроекономских показатеља у Републици Србији у 2011. и 2012. години</i>	38
<i>Табела 5: Индекси индустријске производње, по подручјима - септембар 2011.-</i>	41
<i>Табела 6: Резултати приватизације предузећа</i>	42

УВОД

Друштвено-економску стварност у Републици Србији већ годинама, а можемо рећи и деценијама карактеришу, поред осталог: све виша стопа незапослености, све нижа стопа запослености, висока стопа инфлације, висок проценат учешћа сиве економије, велика неликвидност привредних субјеката, незавршена и праћена бројним слабостима приватизација, висок износ спољног дуга, висок ниво корупције, висок проценат сиромашног становништва, и друго.

Поменуте карактеристике у великој мери негативно се одражавају на материјални и социјални положај запослених и њихових породица.

Привредну и социјалну ситуацију у Србији најбоље осликава чињеница да је њен бруто-друштвени производ на нивоу од око 65 одсто оног из 1986. године, да је број незапослених око 760.000 и да има близу милион грађана који живе испод апсолутне линије сиромаштва.

Економска криза, односно економска депресија, у Србији траје дуже од тридесет година и она није само последица светске економске кризе, већ највећим својим делом је „криза домаће производње”. Међутим, Србија није поштеђена ни негативног утицаја светске економске кризе.

Светска економска криза у Србији, поред осталог, испољава се у: додатном повећању незапослености; смањењу ионако ниског обима извоза; повлачењу капитала из Србије; смањењу страних улагања; смањењу обима индустријске производње; смањењу куповне моћи становништва; паду животног стандарда становништва и повећању сиромаштва.

Веће и Председништво СССС, у складу са својим Орјентационим планом рада, а полазећи од свог основног задатка да штите материјални и социјални положај запослених, редовно прате стање у овој области и предузимају одређене мере и активности.

1. ЗАРАДЕ

1.1. Бруто зарада

Просечна бруто зарада у Републици Србији у децембру 2011. године износила је **61.116 динара**.

Податак о децембарској бруто заради није реалан, имајући у виду да се тај износ достиже тек после неколико месеци, а понекад и после годину дана, као што је то случај са зарадом из децембра 2010. године.

Просечна бруто зарада у периоду **јануар-децембар 2011. године** износила је **52.733 динара**.

У поређењу са просечном зарадом из периода јануар-децембар 2010. године, она је **номинално већа за 11,1%**, а **реално за 0,1%**.

Приказ кретања висине бруто зараде у 2011. години, по месецима дајемо у табеларном прилигу (табела 1).

1.2. Нето зарада

Просечна нето зарада у Републици Србији у децембру 2011. године износила је **43.887 динара**.

Просечна нето зарада у периоду **јануар-децембар 2011. године** износила је **37.976 динара**.

У поређењу са просечном зарадом из периода јануар-децембар 2010. године, она је **номинално већа за 11,2%**, а **реално за 0,2%**.

Посматрано по **областима делатности највиши** износи просечне нето зараде у периоду јануар-децембар 2011. године остваривани су:

а) Експлоатација сирове нафте и природног гаса ...	89.167 дин
б) Управљачке делатности и саветовање	87.682 дин
в) Производња дуванских производа	84.239 дин
г) Производња кокса и деривата нафте	79.349 дин
д) Финансијске услуге	77.611 дин
ђ) Ваздушни саобраћај	75.616 дин
е) Делатност удружења	74.136 дин
ж) Експлоатација угља	60.938 дин

Посматрано по **областима делатности најнижи** износи просечне нето зараде у периоду јануар-децембар 2011. године остваривани су:

е) Кинематографска, телевизијска и музичка продукција ..	12.227 дин

б) Прерада дрвета и производи од дрвета	18.490 дин
в) Заштитне и истражне делатности	19.879 дин
г) Производња одевних предмета	20.159 дин
д) Услуге смештаја и исхране	20.902 дин
ђ) Производња намештаја	21.529 дин
е) Поправка рачунара	21.574 дин

Приказ кретања висине нето зараде у 2011. години, по месецима дајемо у табеларном прилигу (табела 2).

1.3. Минимална зарада

Минимална зарада у периоду јун-децембар 2011. године износила је **102 динара** нето по радном часу, односно **17.748 динара** месечно (рачунато просечно на 174 часа).

Предлог СССС је да минимална зарада по радном часу (нето), у периоду јануар-јун 2012. године износи **112 динара**, односно на месечном нивоу (за 174 радна часа) **19.488,00** динара.

Овај предлог образложен је на основу следећих чињеница:

- Индекс потрошачких цена : XI 2011/ просек 2010.112,9
- Индекс потрошачких цена: I – XI 2011/ I – XI 2010.....111,5
- Индекс цена хлеба и житарица : XI 2011/ просек 2010.123,8
- Просечна нето зарада: XI 2011..... 38.363,00 дин
- Просечна потрошачка корпа: XI 2011..... 55.657,79 дин
- Минимална потрошачка корпа: XI 2011..... 29.648,53 дин
- Планирани раст инфлације у 2012. години 4,1 %
- Параметри за индексацију плата: април 4,0 %
..... октобар 0,9 %
- Линија сиромаштва за четворочлану породицу (у 2011.г.) 22.000,00 дин.

У случају прихватања предлога представника СССС, основни показатељи минималне зараде у периоду јануар-јун 2012. године, били би следећи:

- По радном часу 112 динара
- Месечно (174 часа) 19.488,00 динара
- Учешће у просечној потрошачкој корпи 35,01 %
- Учешће у минималној потрошачкој корпи 65,73 %
- Раст у односу на важећу мин. зараду 9,8 %
- Учешће у линији сиромаштва 88,58 %

1.3.1. Висина минималне зараде
по радном часу (нето) у периоду
од 2002. до 2011. године

У периоду од 2002. до 2011. године минимална зарада по радном часу
(нето) износила је:

2002. година:

јануар – јуни 2002. год.: **18,46** дин. („Сл.гл. РС”, бр. 5/02, од 1.2.2002.)
јул – децембар 2002.год.: **22,50** дин. (број 41/02, од 9.7.2002.)

2003. година:

јануар – јуни 2003. год.: **25,00** дин. (број 3/03, од 17.1.2003.)
јул – децембар 2003.год.: **27,00** дин. (број 75/03, од 25.7.2003.)

2004. година:

јануар – јуни 2004. год.: **31,00** дин. (број 10/04, од 4.2.2004.)
јул – децембар 2004.год.: **35,00** дин. (број 80/04, од 16.7.2004.)

2005. година:

јануар – јуни 2005. год.: **38,50** дин. (број 10/05, од 1.2.2005.)
јул – децембар 2005.год.: **41,00** дин. (број 58/05, од 8.7.2005.)

2006. година:

јануар – јуни 2006. год.: **46,00** дин. (број 11/06, од 7.2.2006.)
јул – децембар 2006.год.: **49,00** дин. (број 58/06, од 7.7.2006.)

2007. година:

јануар – јуни 2007. год.: **55,00** дин. (број 9/07 од 25.1.2007.)
јул – децембар 2007.год.: **63,50** дин. (број 64/07 од 13.7.2007.)

2008. година:

јануар – јуни 2008. год.: **70,00** дин. (број 11/08 од 31.01.2008.)
јул – децембар 2008.год.: **78,00** дин. (број 84/08 од 12.09.2008.)

2009. година:

јануар – јуни 2009. год.: **87,00** дин. (број 8/09 од 3.02.2009.)
јул – децембар 2009.год.: **87,00** дин. (број 70/09 од 27.08.2009.)

2010. година:

јануар – јуни 2010. год.: **90,00** дин. (број 23/10, од 14.04.2010.)
 јул – октобар 2010.год. : **90,00** дин. (број 89/10, од 29.11.2010.)
 новембар-децембар 2010.: **95,00** дин. (број 89/10, од 29.11.2010.)

2011. година:

јануар – мај 2011. год. : **95,00** дин. (број 35/11, од 24.05.2011.)
 јун – децембар 2011.год.: **102,00** дин. (број 35/11,од 24.05.2011.).

2. КУПОВНА МОЋ СТАНОВНИШТВА

2.1. Потрошачка корпа

Куповна моћ становништва у Републици Србији мери се **односом просечне нето зараде**, с једне стране и **просечне и минималне потрошачке корпе**, с друге стране.

Према **последњим објављеним подацима** Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, **просечна потрошачка корпа** за месец септембар 2011. године износила је **55.657,79 динара**.

У односу на септембар 2010. године просечна потрошачка корпа већа је за 8,3%, а у односу на децембар 2010. године већа је за 5,6%.

Табела 1: Преглед кретања куповне моћи у Републици Србији у 2011. години

Месец	Просечна месечна нето зарада по запосленом (без пореза и доприноса)	Потрошачка корпа		Однос потрошачке корпе и зараде	
		Просечна	Минимална	(3:2)	(4:2)
2011.					
јануар	34.009	53.174,07	28.200,99	1,56	0,83
фебруар	35.538	54.020,93	28.775,52	1,52	0,81
март	35.777	55.579,17	29.910,99	1,55	0,84
април	39.298	56.198,61	30.236,43	1,43	0,77
мај	35.362	56.493,38	30.188,30	1,60	0,85
јун	39.322	56.081,80	30.349,99	1,43	0,77
јул	39.127	55.875,95	29.823,49	1,43	0,76
август	38.389	55.548,62	29.573,15	1,45	0,77
септембар	38.763	55.657,79	29.648,53	1,44	0,76

Минимална потрошачка корпа за септембар 2011. године износила је **29.648,53 динара**.

У односу на септембар 2010. године минимална потрошачка корпа већа је за 9,25%, а у односу на децембар 2010. године већа је за 6,57%.

Просечна зарада без пореза и доприноса у Србији, (нето зарада), у септембру 2011. године износила је **38.763 динара**.

За **покриће просечне потрошачке корпе** у септембру месецу 2011. године било је потребно **1,44 просечних зарада**, а за **покриће минималне корпе** било је довољно **0,76 просечне зараде**.

У јануару 2011. године за покриће просечне потрошачке корпе било је потребно 1,56 просечних зарада, а за покриће минималне корпе било је довољно 0,83 просечне зараде.

Табела 2: Упоредни преглед структуре потрошачке корпе септембар 2011. године

	ПРОСЕЧНА КОРПА		МИНИМАЛНА КОРПА	
	Износ	%	Износ	%
Храна и безалкохолна пића	22.437,40	40,31	13.758,59	46,41
Алкохолна пића и дуван	3.177,16	5,71	1.790,01	6,04
Одећа и обућа	3.113,33	5,59	1.197,53	4,04
Становање, вода, струја, гас и др. горива	10.757,948	19,33	5.532,35	18,66
Намештај, опремање домаћинства и одржавање	2.460,69	4,42	1.287,61	4,34
Здравство	2.048,59	3,68	1.115,70	3,76
Транспорт	4.885,89	8,78	1.975,23	6,66
Комуникације	1.539,51	2,77	735,68	2,48
Рекреација и култура	2.327,56	4,18	896,33	3,02
Образовање	429,13	0,77	110,59	0,37
Ресторани и хотели	636,10	1,14	222,26	0,75
Остала добра и услуге	1.844,491	3,31	1.026,65	3,46
Вредност корпе-укупно	55.657,79	100,00	29.648,53	100,00%

За покриће минималне потрошачке корпе, у септембру 2011. године, било је потребно 1,67 минималних зарада.

Другим речима, за минималну зараду у износу од **17.748,00 динара**, могло се купити **59,86%** минималне потрошачке корпе.

Посматрано по градовима, у септембру 2011. године **куповну моћ изнад просека Републике** имали су: Београд, Нови Сад, Смедерево, Крагујевац и Шабац. У свим градовима који се статистички прате, просечна месечна нето зарада покрила је минималну потрошачку корпу, а није била довољна за покриће просечне потрошачке корпе.

Табела 3: Индустијско-прехрамбени производи

<i>Р. бр.</i>	<i>Артикал</i>	<i>Септ 2000.</i>	<i>Септ 2003.</i>	<i>Септ 2004.</i>	<i>Септ 2005.</i>	<i>Септ 2006.</i>	<i>Септ 2007.</i>	<i>Септ 2008.</i>	<i>Септ 2009.</i>	<i>Септ 2010.</i>	<i>Септ 2011.</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Јестиво уље, рафинисано	166	190	241	303	266	300	254	298	272	278
2.	Шећер, кристал	187	278	334	440	303	454	542	512	467	336
3.	Свињ. месо са костима	17	61	52	72	74	85	71	53	84	95
4.	Кравље млеко	285	509	501	639	572	605	583	601	606	974
5.	Јогурт	97	315	322	426	356	387	393	386	417	421
6.	Кафа пржена	12	52	48	62	43	51	54	44	47	42
7.	Кисела вода	228	653	709	922	595	725	847	777	843	945
8.	Млечна чоколада	11	26	29	37	31	39	42	35	38	41
9.	Кромпир	150	468	879	1.070	795	947	1.033	1.069	960	1.084
10.	Сладак купус	-	1.006	1.204	1.950	1.597	673	1.812	1.407	960	2.372
11.	Лимун	41	181	208	253	276	328	281	226	143	291
12.	Кокошија јаја	610	3.065	2.232	2.988	3.631	3.667	3.776	3.229	3.841	3.406
13.	Пшенич. брашно Т-500	245	462	379	462	835	844	615	693	768	674

(Напомена: Табела показује колико се килограма, литара или комада основних индустријско-прехрамбених производа могло купити за једну просечну нето-зараду у периоду од септембра 2000. до септембра 2011. године)

У односу на 2008. годину вредност једног евра у фебруару 2012. године **порасла је за 19,8 динара**, а просечна нето зарада **мања је за 6,53 евра**.

Табела 4: Вредност потрошачке корпе и нето зараде у периоду 2008-2012.г.

Година	Курс	Потрошачка корпа (децембар)		Просечна зарада (нето) Динара	Просечна зарада (нето) Евра
		Просечна	Минимална		
2008	88,6	45.115	23.908	32.746	369,59
2009	95,9	47.782	25.183	31.733	330,90
2010	105,5	52.701	25.821	34.142	323,62
2011	104,6	55.657	29.648	37.976	363,06
Јануар 2012	108,4				

У 2011. години у односу на 2008. годину, исказано у еврима:

- а) вредност просечне нето зараде **смањена је за 1,8%**;
- б) вредност просечне потрошачке корпе **повећана је за 4,5%**;
- в) вредност минималне потрошачке корпе **повећана је за 5,0%**.

2.2. Сиромаштво

Сиромаштво у Србији, након пада броја сиромашних у периоду од 2002. до 2008. године, у 2009, 2010. и 2011. години поново има тенденцију раста.

Процењује се да данас у Србији има око 700.000 лица која живе испод границе сиромаштва, од чега око 150.000 чине деца.

Процент сиромашних можемо пратити према: а) типу насеља, б) регионима, ц) типу домаћинства, д) годинама старости, е) образовању носиоца домаћинства и ф) према социо-економском положају носилаца домаћинства.

Сиромаштво је веће у сеоским, него у градским срединама.

Сиромаштво у Србији, регионално посматрано, концентрисано је на југу и југоистоку земље, као традиционално неразвијеним областима, а након деведесетих година прошлог века појавило се и у појединим областима Централне Србије.

Сиромаштво је посебно изражено код многих социјалних група, као што су: деца (до 13 година), старе особе, расељена лица, особе са инвалидитетом, Роми, рурално становништво, необразовани и незапослени.

3. ИНФЛАЦИЈА

Од јануара 2009. године **индекси потрошачких цена** користе се као званична **мера инфлације** у Републици Србији.

Индекси потрошачких цена су најважнији краткорочни индикатор и основа за доношење одлука у области економије и финансија.

Дефинишу се као **мера просечне промене цена фиксне корпе роба и услуга које домаћинства купују у циљу задовољења својих потреба**.

Куповина половне робе, примања у натури, животно осигурање и поклони нису укључени у листу. Такође, нису укључени рента, издаци за инвестиције (станови, земљиште и др.), ни издаци за игре на срећу.

Листа производа редовно се ревидира како би се очувала њена репрезентативност у погледу културе потрошње и навика потрошача;

Потрошачке цене у децембру 2011. године, у односу на исти месец 2010. године, повећане су за 7,0%, док **просечан годишњи раст** потрошачких цена у 2011. години износи **11,0%**.

Посматрано по појединачним производима и услугама, просечан годишњи раст потрошачких цена **изнад 11%**, у 2011. години, остварен је код цена:

- хлеба и житарица	24,8%
- рибе	13,0%
- млека, сира и јаја	16,5%
- уља и масти	28,9%
- шећера, џема, меда и чоколаде	24,0%
- безалкохолних пића	13,6%
- кафе, чаја и какаа	22,4%
- алкохолних пића и дувана	15,6%
- поправке обуће	20,6%
- материјала и услуга за одржавање и поправку стана ...	14,3%
- снабдевања водом	18,8%
- одвођења отпадне воде	23,1%
- електричне енергије за домаћинство	12,0%
- течних горива	12,1%
- чврстих горива	13,3%
- централног загревања стана	21,2%
- коришћења транспортних средстава	11,7%
- горива и мазива за путничке аутомобиле	13,1%
- поправке аудиовизуелне опреме	16,4%

У 2011. години, као што видимо, веома је био изражен раст цена основних животних намирница и комуналних услуга.

Кретање инфлације у Републици Србији од **2007. до 2011. године** (од 2007. до 2008. мерено индексом цена на мало-крај периода, а од 2009. до 2011. године мерено индексом порошачких цена-крај периода), исказано у процентима, било је следеће:

- 2007. година	6,8%
- 2008. „	10,9%
- 2009. „	8,4%
- 2010. „	6,5%
- 2011. „	11,0%

Наведени подаци о кретању инфлације у Републици Србији, преузети из Билтена јавних финансија, Министарства финансија, показују да је у посматраном петогодишњем периоду инфлација била највиша у 2011. години.

4. ЗАПОСЛЕНОСТ

4.1. Анкета о радној снази

Републички завод за статистику последњу **Анкету о радној снази** спровео је у новембру 2011. године, на узорку од око 8.000 домаћинстава, и то на подручју Републике Србије.

Прикупљени су подаци о демографским обележјима за сва лица, а за лица стара 15 и више година – и подаци о њиховој радној активности. Анкетирано је укупно 21.802 лица, а за 19.389 лица прикупљени су подаци о њиховој радној активности.

Стопа незапослености, која представља учешће незапослених у укупном броју активних становника (запослени и незапослени), у Републици Србији износила је **23,7%**, и то: 22,8% за мушко и 24,9% за женско становништво.

Посматрано **по регионима**, стопа незапослености износи:

- Београдски регион 20,8%,
- АП Војводина 24,2%,
- Регион Шумадије и Западне Србије ... 23,2%,
- Регион Јужне и Источне Србије 26,6%.

Посматрано **по старосној доби**, стопа незапослености у новембру 2011. године износила је:

- 15 – 24. г. 51,9 %
- 25 – 34 г. 32,0 %

- 35 – 44 г.20,3 %
- 45 – 54 г.19,4 %
- 55 – 64 г. 15,1 %
- 15 – 64 г. 24,4 %
- 65 и више г. 1,3 %
- УКУПНО 23,7 %

Посматрано по образовном нивоу стопа незапослености у новембру 2011. године износила је:

- Без школе 37,8 %
- Нижи 21,8 %
- Средњи 26,8 %
- Високи 16,1 %
- УКУПНО 23,7 %

Стопа запослености представља проценат запослених у укупном становништву старом 15 и више година, и у новембру 2011. износила је **35,3%**. Од тога је стопа запослености за мушкарце износила 43,1%, а за жене 28,2%. Највећа стопа запослености била је у Региону Шумадије и Западне Србије и износила је 37,7%, затим у Региону Војводине, 35,1%. На последњем месту са подједнаким стопама се налазе Београдски Регион и Регион Јужне и Источне Србије са стопом од 34,0%.

Табела 5: Стопе незапослености и запослености у априлу и октобру 2010. и 2011. – упоредни преглед

	Април 2010	Октобар 2010	Април 2011	Новембар 2011
Стопа незапослености	19,2	19,2	22,2	23,7
Стопа запослености	38,1	37,7	36,2	35,3
Стопа неформалне запослености	19,8	19,6	19,9	17,8

Стопа незапослености у новембру 2011. г. порасла је за 4,5 процентна поена у односу на октобар 2010. године, док је стопа запослености пала за 2.8 процентних поена.

Број запослених, према Анкети о радној снази, у новембру 2011. године у односу на број запослених у априлу 2008. године, мањи је за **613.632** запослена или за **21,62%**.

Стопа незапослености у новембру 2011. г. бележи раст од 1,5 процентних поена у односу на април исте године, док је стопа запослености пала за 0,9 процентних поена.

Стопа неформалне запослености у новембру 2011. године мања је за 2,1 процентних поена него у априлу исте године, и за 1,8 процентних поена у односу на октобар 2010. године.

Према подацима анкета у чијем су спровођењу учествовали запослени СССС, у сивој економији у Републици Србији ангажовано је око 700.000 лица и остварује се вредност у висини од око 30% БДП.

Стопа неформалне запослености представља проценат лица која раде „на црно“ у укупном броју запослених. Рад „на црно“ обухвата запослене у нерегистрованој фирми, запослене у регистрованој фирми, али без формалног уговора о раду и без социјалног и пензионог осигурања, и неплаћене помажуће чланове домаћинства.

Основни циљ спровођења ове анкете јесте прикупљање података о радним карактеристикама становништва и процена укупне радне снаге у земљи према међународним препорукама и дефиницијама, тј. добијање података о три основна, међусобно искључива контингента становништва старог 15 и више година, а то су: **запослена, незапослена и неактивна лица.**

Табела: 6: Становништво Републике Србије према активности у априлу 2008. и октобру 2011. године

РЕД. БР.	СТАНОВНИШТВО	АПРИЛ 2008.	ОКТОБАР 2011.	2011. РАЗЛИКА +/-
0	1	2	3	4
	УКУПНО (I+II)	7.528.262	7.423.941	-104.321
I	Становништво старо 15 и више година	6.350.328	6.293.860	-56.468
	1. Активно становништво	3.271.703	2.916.350	-355.353
	1.1. Запослени	2.838.140	2.224.508	-613.632
	1.2. Незапослени	433.563	691.842	+258.279
	2. Неактивно становништво	3.078.625	3.377.510	+298.885
II	Лица млађа од 15 година	1.177.934	1.130.081	-47.853
III	Лица радног узраста	4.911.730	4.731.122	-180.608

Под појмом **запослени** у овој анкети подразумевају се: 1) **лица која су најмање један сат** у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или натури), као и 2) **лоца која су имала запослење**, али су у тој седмици била одсутна са посла.

4.2. Падаци Националне службе За запошљавање

Према подацима Националне службе за запошљавањем регистрована стопа незапослености лица која активно траже запослење износи **29,8%**.

Кретање броја незапослених лица која активно траже запослење у периоду јануар - октобар 2011. године било је следеће:

- Јануар	750.726
- Фебруар	763.550
- Март	773.896
- Април	769.760
- Мај	764.122
- Јуни	756.255
- Јули	749.100
- Август	745.956
- Септембар	742.576
- Октобар	737.870

У истом периоду број запослених у Републици Србији био је следећи:

- Јануар	1.775.193
- Фебруар	1.775.529
- Март	1.754.691
- Април	1.754.875
- Мај	1.755.163
- Јуни	1.755.238
- Јули	1.755.372
- Август	1.755.831
- Септембар	1.754.662
- Октобар	1.754.429

У октобру 2011. године у односу на јануар исте године број запослених био је мањи за 20.764 запослених или за 1,17%.

Број запослених у октобру 2011. године у односу на децембар 2010. године мањи је за 20.592 запослена или за 1,16%.

Број запослених у октобру 2011. године (1.754.429) у односу на број запослених у 2007. години (2.002.344) смањен је за 247.905 запослених или за 12,38%.

5. ДУГ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Дуг Републике Србије може се посматрати као: а) **спољни дуг**, који чине: *дуг јавног сектора* и *дуг приватног сектора*, и као б) **јавни дуг**, који чине: *унутрашњи дуг* и *спољни дуг*.

5.1. Спољни дуг Републике Србије

На крају септембра 2011. године **укупан спољни дуг** Републике Србије износио је **23,9 милијарди евра**.

Учешће спољног дуга у процењеном БДП-у на крају трећег тромесечја износило је **75,6%**, што је близу нивоа **високе задужености од 80%** према критеријумима Светске банке за анализу одрживости спољне задужености.

Табела 7: Индикатори екстерне солвентности

ИНДИКАТОРИ ЕКСТЕРНЕ СОЛВЕНТНОСТИ	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	- у %		
						I 2011.	II 2011.	III 2011.
Спољни дуг/ БДП	60,9	60,2	64,6	77,9	82,1	76,7	74,4	75,6
Краткорочни дуг/БДП	4,1	3,7	6,6	6,9	6,3	3,8	3,2	2,7
Спољни дуг/извоз робе и услуга	204,1	197,3	207,6	265,3	236,2	213,0	206,1	210,4
Спољни дуг/извоз робе и услуга и дознака	149,1	151,1	168,7	191,8	181,2	165,0	160,2	164,9

5.1.1. Спољни дуг јавног сектора

Спољни дуг јавног сектора¹ на крају септембра износио је **10,4 милијарде евра**, а његово учешће у укупном спољном дугу **43,7%**.

Повећање спољног дуга јавног сектора у односу на крај јуна 2011. године највећим делом је резултат задужења Републике Србије по основу емитовања еврообвезница на светском финансијском тржишту у износу од 1,0 милијарди америчких долара (738,1 милион евра).

Спољни дуг државе износио је 7,9 милијарди евра, дуг Народне банке Србије 1,7 милијарди евра, а државно гарантовани спољни дуг 855,2 милиона евра.

5.1.2. Спољни дуг приватног сектора

Спољни дуг приватног сектора на крају септембра 2011. износио је **13,5 милијарди евра**, од чега је **4,4 милијарде евра дуг банака**, а **9,1 милијарда евра дуг предузећа**.

Учешће спољног дуга приватног сектора у укупном спољном дугу износило је **56,3%**. Приватни сектор се по дугорочном дугу током трећег тромесечја 2011. године укупно нето задужио за 100,6 милиона евра (коришћено је 756,1 милион евра, а отплаћено по основу главнице 655,5 милиона евра). Највеће задужење забележено је код банкарског сектора (126,6 милиона евра), прерађивачке индустрије (117,9 милиона евра), рударства (108,6 милиона евра), сектора саобраћаја и складиштења (13,1 милион евра) и код осталих сектора (27,6 милиона евра). По основу дугорочних кредита, раздужења су забележена у трговини на велико и мало (79,4 милиона евра), у сектору стручне, научне, иновационе и техничке делатности (75,7 милиона евра), у финансијском лизингу (58,5 милиона евра), грађевинарству (58,5 милиона евра), сектору услуга смештаја и исхране (11,6 милиона евра) и сектору административних и помоћних услужних делатности (9,5 милиона евра).

¹ Спољним дугом Републике Србије обухваћене су и обавезе по јавном дугу према методологији Међународног монетарног фонда, у којима су, поред репрограмираних старих дугова и нових задужења државе, приказане и обавезе Народне банке Србије, нерегулисане обавезе Републике Србије укључујући клириншки дуг, као и део дуга локалне самоуправе и државних агенција без гаранције државе.

5.2. Јавни дуг Републике Србије

На крају септембра 2011. године јавни дуг Републике Србије је износио **14,7 милијарди евра**².

Током првих девет месеци 2011. године јавни дуг је повећан за 2,6 милијарди евра, или за 4,8 процентних поена БДП-а. Јавни спољни и јавни унутрашњи дуг повећани су у истој мери, за по 1,3 милијарде евра. Повећање стања јавног дуга резултирало је растом његовог учешћа у процењеном БДП-у на **46,7%**.

Према методологији Министарства финансија, коју оно користи за оцену испуњености услова прописаних Законом о буџетском систему, учешће јавног дуга у БДП-у је ниже и износи **44,5%**.³

Табела 8: Стање јавног дуга Републике Србије

- у млрд ЕУР

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	I 2011.	II 2011.	III 2011.
1. Унутрашњи дуг	3,8	3,5	3,2	4,2	4,9	5,6	6,0	6,2
2. Спољни дуг	5,5	5,5	5,6	5,7	7,3	7,1	7,3	8,6
УКУПНО (1+2)*	9,4	9,0	8,8	9,8	12,2	12,7	13,3	14,7

Извор: Министарство финансија РС

* Евентуалне разлике у збиру настају услед заокруживања на једну децималу

Учешће јавног дуга Републике Србије у БДП-у у периоду од 2000. до 2011. године, исказано у процентима, је следеће:

² Јавни дуг Републике Србије исказан је према методологији Министарства финансија. По овој методологији, спољни јавни дуг не обухвата обавезе Народне банке Србије, нерегулисане обавезе Републике Србије укључујући клириншки дуг, као ни део дуга локалне самоуправе и државних агенција без гаранције државе.

³ Разлика настаје услед тога што Министарство финансија израчунава учешће јавног дуга у БДП-у у свим месецима године користећи процењену номиналну вредност БДП-а за ту годину. Народна банка Србије за израчунавање учешћа јавног дуга у БДП-у користи збир процењене номиналне вредности БДП-а у четири последња тромесечја, у циљу адекватног праћења, а у складу с међународном праксом.

2000.....	169,3
2001.....	105,2
2002.....	72,9
2003.....	66,9
2004.....	55,3
2005.....	52,2
2006.....	37,7
2007.....	30,9
2008.....	29,2
2009.....	34,8
2010.....	42,9
2011.....	46,7

У случају прекорачења лимита за јавни дуг (45% БДП-а) Закон налаже обавезу Влади да Народној скупштини поднесе план враћања дуга у дозвољене оквире.

6. ПРИВАТИЗАЦИЈА

6.1. Број приватизиваних предузећа

У периоду од **2002.** до **2012.** године у Србији је приватизовано **2.374** предузећа.

Посматрано по начину на који је приватизација спроведена, број приватизованих предузећа је следећи:

а) тендери.....	84	предузећа ...	3,54 %
б) аукције.....	1.549	„ ...	65,25 %
в) тржиште капитала.....	741	„ ...	31,21 %
укупно.....	2.374	„ ...	100,00 %

Број приватизованих предузећа по годинама је следећи:

2002.....	211	предузећа
2003	637	„
2004.....	236	„
2005.....	314	„
2006.....	271	„
2007.....	301	„
2008.....	260	„

2009.....	93	„
2010.....	33	„
2011.....	18	„
Укупно.....	2.374	„

У посматраном десетогодишњем периоду, највећи број предузећа приватизован је 2003. године, и то 637 предузећа или 26,83% од укупног броја приватизованих предузећа.

У периоду од 2008. до 2011. године приватизована су 404 предузећа или 17,02 од укупног броја приватизованих предузећа.

У приватизованим предузећима било је **запоселно 85.994** лица.

6.2. Број раскинутих уговора

Уговори су **раскинути код 650 предузећа**, и то код:

- а) предузећа продатих на тендеру 43 предузећа
- б) предузећа продата на аукцији..... 607 „

Код предузећа продатих на тендеру и аукцији **стопа раскинутих уговора износи 28,27%**, и то код:

- а) предузећа продатих на тендеру 33,86 %
- б) предузећа продата на аукцији..... 28,15 %.

Уколико се у обзир узме и 741 предузеће приватизовано на тржишту капитала (576 предузећа плус 174 предузећа код којих је претходно расинут уговор), стопа раскинутих уговора износи **21,49 %**.

6.3. Књиговодствена и продајна вредност приватизованих предузећа

Књиговодствена вредност приватизованих предузећа износи **2.570.185.000** евра.

Продајна цена приватизованих предузећа износи **2.586.950.000** евра;

6.4. Вредност уложених инвестиција и социалног програма

Укупна вредност **уложених инвестиција** у приватизована предузећа износи **1.065.487.000 евра**.

Укупна вредност **социјалних програма** приватизованих предузећа износи **276.689.000 евра**.

6.5. Предузећа у реструктурирању

У процесу **реструктурирања**, према последњим објављеним подацима из октобра 2011. године, налази се **129 предузећа**, и то из области: а) индустрије и рударства **84** б) пољопривреде **19**, в) угоститељства и туризма **7**, г) грађевинарства **5**, д) водопривреде **4**, њ) стамбено-комуналне делатности **4**, е) саобраћаја и веза **3** и ж) трговине такође **3** предузећа.

7. ПЕНЗИЈЕ

7.1. Висина просечне пензије

Према последњим објављеним подацима, који се односе на новембар 2011. године, просечна пензија у Србији, према категорији осигураника, износила је:

1) запослени.....	23.703 динара
2) самосталне делатности.....	23.243 „
3) пољопривредници.....	9.357 „

Учешће просечне пензије код категорије запослених у просечној заради износило је 61,8%.

7.2. Услови пензионисања

Услови за остваривање **права на старосну пензију** у 2012. години су:

а) **мушкарац** кад наврши **65**, а **жена 60 година живота** и најмање **15 година стажа осигурања**;

б) **мушкарац** кад наврши **40 година стажа осигурања** и најмање **53 године и осам месеци живота** и **жена 35 година стажа осигурања** и најмање **53 године живота**;

в) кад наврши **45 година стажа осигурања**.

Табела 9: Услови стицања права на старосну пензију у Републици Србији (2011-2023.)

ч.19	Мушкарци			Жене		
	година	год.ж.	стаж осиг.	година	го. ж	стаж осиг.
т.1	2011	65 г	15	2011	60	15
тач 2.	2011	53г	40	2011	53г	35г
	2012	53г	40	2012	53г	35г
	2013	54г	40	2013	53г 4м	35г 4м
	2014	54г	40	2014	53г 8м	35г 8м
	2015	54г	40	2015	54г	36г
	2016	55г	40	2016	54г 6м	36г 4м
	2017	55г	40	2017	55г	36г 8м
	2018	55г	40	2018	55г 6м	37г
	2019	56г	40	2019	56г	37г 4м
	2020	56г	40	2020	56г 6м	37г 8м
	2021	57г	40	2021	57г	38г
	2022	57г	40	2022	57г 6м	38г
	2023	58г	40	2023	58г	38г
т.3.	45 година стажа осигурања					

Осигуранику коме се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем (**бенефицирани радни стаж**) старосна граница за стицање права на старосну пензију, 65 година мушкарац, односно 60 година жена, може се у 2012. години снизити највише до **53 године и 8 месеци живота**.

Удовица стиче право на породичну пензију ако је до смрти брачног друга у 2012. години **навршила 50 година и 6 месеци живота**.

Удовац стиче право на породичну пензију ако је до смрти брачног друга у 2012. години **навршио 55 година и 6 месеци живота**.

Осигураници запослени који раде на пословима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, из члана 42. Закона (полицијски службеници, запослени у Министарству спољних послова, припадници Безбедносно-информативне агенције, Војнобезбедносне агенције и Војнообавештајне агенције, запослени у управи за извршење кривичних санкција, овлашћена службена лица Пореске полиције, професионална војна лица и остали полицијски службеници) стичу право на старосну пензију кад наврше у 2012. години **најмање 53 године и 4 месеца живота и 20 година и 8 месеци стажа осигурања** од чега најмање 10 година и 8 месеци ефективно

проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Изузетно, осигураник који наврши 25 година стажа осигурања од чега најмање 15 година ефективно проведених на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, стиче право на старосну пензију кад наврши у 2012. години **55 година и 8 месеци живота**.

7.3. Усклађивање пензија

Пензије се од **1. априла 2012. године** у с к л а њ у ј у у проценту који представља збир:

- процента раста, односно пада потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних 6 месеци и

- процента који представља половину реалне стопе раста бруто домаћег производа у претходној календарској години, уколико је тај раст позитиван.

Пензије се од **1. октобра 2012. године** усклађују са кретањем потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних 6 месеци.

8. ШТРАЈКОВИ

8.1. Штрајкови у 2011. години

Талас радничког незадовољства, који је током 2010. године свакодневно био присутан у бројним предузећима широм Србије, прелио се и на 2011. годину, а међу штрајкачима су се нашли како »стари« тако и »нови« штрајкачи. Судбина некадашњих штрајкача „већ је одавно решена“ и они су спас од тоталне пропасти нашли у сивој економији и приватном сектору, као непријављена радна снага. Неки су у ове протекле две године штрајковали и више пута, као на пример запослени у образовању, здравству и социјалној заштити, јавним / комуналним делатностима, запослени у полицији, али и путари, грађевинари, пољопривредници, текстилци, машинци и други.

Штрајкови у 2011. години обухватали су знатно већи број радника и били су знатно масовнији од оних у 2010. години. У 2011. години било је 50 штрајкова у којима је учествовало преко 60. 000 запослених. Штрајкови су били организовани у 33 предузећа, у 17 градова. У 2010. години у Србији је било 107 штрајкова, у којима је учествовало око 26.000 запослених.

Најчешћи захтеви штрајкача у 2011. години били су усмерени на:

- I) исплату зарада (које су у неким случајевима касиле месецима, а у неким годинама), топлог оброка, превоза, оверу здравствених

- књижица, уплату доприноса (за пензионо, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености), повезивање радног стажа, јубиларних награда, регреса, дневница;
- II) покретање производње, раскид приватизација, поштовање потписаних купопродајних уговора; поштовање потписаних докумената са послодавцима - колективних уговора, протокола и др.
 - III) потписивање (посебних) колективних уговора, израду и поштовање социјалних програма;
 - IV) исплату зарада према извршним судским пресудама;
 - V) све лошијег материјалог положаја полиције, напада на полицију и погибије полицајаца;
 - VI) заустављање незаконите и нелегалне продаје имовине предузећа, смену директора.

Треба поменути и појединачне бахате поступке послодаваца, који су радне књижице слали на кућне адресе радницима, без образложења, као и отпуштања самохраних родитеља и родитеља са троје и више деце.

Током године било је најава да ће се ићи и на радикална средства заштите права од стране штрајкача. Најчешће облици изражавања незадовољства, су били штрајкови и протести, од тога у више фирми се штрајковало глађу, затим више пута се настојала скренути пажња на проблеме тако што су блокирани регионални путеви, пруге, мостови – јер претходни покушаји договора, штрајкова поред угашених машина, писама локалним и државним нивоима власти, нису дали резултате. Штрајковали су и инвалиди рада, који су били под сталним надзором и терапијом.

Крај 2011. године, чини се да ће бити највећим делом обележен штрајковима запослених у комуналним делатностима, који су током новембра и децембра 2011. године одржани у Београду, Новом Саду и другим местима, са захтевом да се повуку Закон о комуналним делатностима и јавно-приватном партнерству, као и да се онемогући приватизација тог сектора и спречи пропадање комуналне привреде у нашој земљи. На протесту одржаном у Београду 10. новембра, учествовали су синдикални огранци Савеза самосталних синдиката Србије, синдиката Слога, као и синдиката Независност. Синдикати на нивоу Србије покренули су иницијативу (прикупљање потписа) за одржавање референдума против уласка приватног капитала у јавна и јавно-комунална предузећа.

Штрајкови у путној привреди дошли су до усијања у 2011. години. Самостални синдикат путара Србије тражио је да се реши питање опстанка фирми, као и нарасли дугови који блокирају њихов даљи рад. Поред тога, представници синдиката су упорно указивали на то да послодавци из ове привредне гране не поштују ни колективне уговоре. У штрајку су били

запослени путних предузећа "Врање", "Ниш", "Крагујевац", "Крушевацпут", "Бачкапут" Нови Сад, "Војводинапут" Зрењанин. Запослени у предузећима која послују у оквиру "Нибенс групе" блокирали су неколико саобраћајница у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Нишу, Лазаревцу и Пожаревцу. Осим радника "Нибенс групе" у штрајкују су били и радници подизвођача "Партизанског пута". Радници Предузећа за путеве "Ниш" блокирали су један од излаза на аутопут Београд-Ниш, тражећи деблокаду рачуна предузећа. Радници "Бачкапута-Војводинапута" блокирали су друмско-железнички мост преко Дунава у Новом Саду, као и путеве према Темерину, Зрењанину и Беочину. Барикаде су биле постављене и на путу Нови Сад-Зрењанин на мосту преко Тисе, на деоници пута између Лединаца и Беочина, пут од Србобрана до Сирига, као и база "Бачкапута" у Србобрану. Пошто блокаде нису дале резултате, синдикати пет путарских предузећа из Нибенс групе протестовали су и пред зградом Владе Србије у Београду. У штрајку су били и радници „Путева“ Сремска Митровица.

Прву половину 2011. године свакако је обележио штрајк просветних радника (основних и средњих школа). Био је то један од најмасовнијих штрајкова у Србији, а Министарство просвете је у једном моменту у фебруару месецу саопштило да је настава потпуно обустављена у 479 школских установа, да су скраћени часови на 30 минута у 817 школа, а да се настава несметано одвија у 498 школа. Након преговора са Владом штрајк је окончан 1. априла 2011. године (а почео је 28. јануара 2011. године).

Девет синдикалних централа у Србији из области образовања, просвете, полиције и здравства, је заједно одржало митинг у Београду, 25. марта 2011. године, на коме су позвали власт да отпочне бољи и ефикаснији социјални дијалог. Често се дешавало да су врата зграде Владе била затворена за штрајкаче - путаре, студенте, здравствене раднике и друге.

У априлу 2011. године су уследили разговори и консултације Владе, послодаваца и синдиката око мера које је неопходно предузети за побољшање економске и социјалне ситуације у Републици Србији, а ради смиривања стања на социјалном плану. Резултат је био Социјално-економски споразум за 2011. годину, потписан 29. априла 2011. године између Владе Републике Србије, Савеза самосталних синдиката Србије и Уније послодаваца Србије.

Може се закључити да су штрајкови у 2011. години били масовни, да су почетком године били последица рестриктивности буџета, чији се терет највећим делом пренео на запослене у јавним службама (школству, здравству, комуналним делатностима, путној привреди итд). Велики број штрајкова је, као и у претходној години, био у приватизованим предузећима, предузећима у стечају и предузећима у реструктурирању. Генерално можемо да оценимо да су ти штрајкови били пре свега усмерени на остваривање основних права

из радног односа, али да је највећи део незадовољства био резултат како лоше приватизације, приватизације ради стицања имовинске користи, а не ради обнављања, унапређења и проширења производње.

8.2. Штрајкови у 2012. години

Према подацима до којих смо успели да дођемо, а имајући у виду да до већине података о штрајковима није могуће доћи на бази дневне штампе на коју је синдикат претплаћен, у Србији је у **јануару 2012. године било најмање 15 штрајкова и 2 протеста** у коме је учествовало **више од 2.283 радника** (за 4 штрајка није било података о броју штрајкача).

Штрајкови су одржани у следећим местима:

- Београду: Геолошки институт Србије, ТВАвала
- Бору: ЈП „Штампа радио и филм“
- Ћуприји: Предшколска установа „Дечија радост“
- Футогу: ДОО „Аско видак“
- Лесковцу: „Интерлеминд“
- Књажевацу: Здравствени центар Књажевац
- Крагујевацу: „Мелат системи“, АД „Светлост“
- Новом Саду: „Дунав група агрегати“
- Новој Вароши: Рехабилитациони центар „Златар“, Нова Варош
- Обреновацу: Термоелектрани „Никола Тесла“
- Сонти: „Апо фешн систем“
- Сурдулици: „Партнерс Пес“
- Ваљеву: „Ваљево пут“

Протести су одржани у следећим местима:

- Крушевцу: „14 октобар“
- Лесковцу: „Инкол“

Штрајкови и протести су одржани у следећим делатностима: јавни медији (телевизија, новине), текстилна предузећа, производња металних производа, енергетици, институту (научној установи), индустрији машина и компонената, здравственим и рехабилитационим центрима, предшколској установи, путевима, хидротранспорту/хидроремонту.

У табеларном прилогу дајемо приказ одржаних штрајкови и протести у јануару 2012. године (табела 3).

ЗАКЉУЧАК

Разматрајући Информацију о могућим последицама новог таласа економске кризе на запослене у Србији, а у циљу отклањања последица вишегодишњих негативних економских кретања у Србији, као и последица светске економске кризе и стварања услова за привредни раст и развој, Веће Савеза самосталних синдиката Србије, на седници одржаној 28.10.2011. године, усвојило је одређене ставове и закључке.

Тада усвојени ставови и закључци и данас су актуелни, а посебно они који се односе на:

1. **што хитније закључивање посебних колективних уговора** у свим областима у којима то до сада није учињено;

2. **хитно доношење мера** којима ће се поспешити раст запослености; обезбедити што ниже цене основних животних намирница, енергената, комуналних и других услуга; обезбедити редовну уплату доприноса за обавезно социјално осигурање; поштовања радноправних права запослених; преиспитивања свих спорних приватизација; спровођење деполитизације јавних предузећа; покретати поступке кривичне одговорности свих који су се огрешили о закон и предузимати друге мере;

3. **доношење нове привредне стратегије** и предузимање мера које ће довести до оживљавања привредне активности и убрзаног привредног развоја, а тиме и до повећања запослености и стандарда становништва;

4. **смањење јавне потрошње**, путем целовите реформе јавног сектора и администрације;

5. **сузбијање корупције;**

6. **интензивирање рад на сузбијању сиве економије;**

7. **ефикасанији рад Пореске управе;**

8. **ефикасан и непристрасан рад правосудних органа**, посебно је неопходан у поступцима дужничко-поверилачких односа и решавања радно-правних односа;

9. **спроводење већ донетих закона**, као и доношење неких других закона којима ће се створити додатне претпоставке за даљи привредни развој и извршити измене и допуне већ донетих закона, уз пуно уважавање предлога синдиката.

Савез самосталних синдиката Србије настојаће да се овде наведени, као и остали његови захтеви, у наредном периоду реализују.

ТАБЕЛАРНИ ПРИЛОГ

Табела 1: Просечне бруто зараде (плате) у 2011. године

ОПИС	БРУТО ЗАРАДЕ													Индекс (14 : 13)
	XII/10	I/11	II/11	III/11	IV/11	V/11	VI/11	VII/11	VIII/11	IX/11	X/11	XI/11	XII/11	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Реп. Србија	54.948	47.382	49.394	49.633	54.532	49.064	54.616	54.164	53.285	53.838	52.944	53.239	61.116	114,8
Србија – север	62.364	52.504	55.152	55.304	59.876	54.924	60.412	61.083	58.995	59.508	59.072	59.198	67.712	114,4
Београдски Регион	69.401	58.697	61.259	61.590	64.949	61.686	68.315	68.626	65.900	67.322	65.524	65.968	74.979	113,7
Регион Војводине	54.637	45.670	48.540	48.617	54.431	47.652	51.927	53.091	51.784	51.314	52.166	51.877	59.933	115,5
Србија - југ	45.241	40.515	41.880	42.128	47.429	41.494	47.023	45.187	45.812	46.360	45.024	45.433	52.494	115,5
Регион Шумадије и Западне Србије	44.586	39.512	41.552	41.253	46.757	40.759	45.691	44.868	45.581	45.797	44.495	44.931	52.411	116,6
Регион Јужне и Источне Србије	46.051	41.745	42.276	43.203	48.257	42.408	48.710	45.575	46.099	47.052	45.677	46.057	52.600	114,2
Регион КиМ	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Саопштење РЗС, бр. и датум:	13 од 25/01/11	41 од 25/02/11	72 од 25/03/11	104 од 26/04/11	132 од 25/05/11	165 од 24/06/11	208 од 25/07/11	235 од 25/08/11	263 од 26/09/11	292 од 25/10/11	318 од 25/11/11	352 од 26/12/11	17 од 25/01/2012	
"Сл. гласник РС", бр:	4/11 од 28/01/11	13/11 од 1/03/11	21/11 од 29/03/11	28/11 од 26/04/11	36/11 од 27/05/11	47/11 од 29/06/11	55/11 од 27/07/11	63/11 од 26/08/11	71/11 од 26/09/11	80/11 од 28/10/11	89/11 од 25/11/11	99/11 од 27/12/11	–	

Табела 2: Просечне нето зараде (плате) у 2011. године

ОПИС	НЕТО ЗАРАДЕ													Индекс(14:13)
	XII/10	I/11	II/11	III/11	IV/11	V/11	VI/11	VII/11	VIII/11	IX/11	X/11	XI/11	XII/11	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Реп. Србија	39.580	34.009	35.538	35.777	39.298	35.362	39.322	39.127	38.389	38.763	38.167	38.363	43.887	114,4
Србија – север	44.890	37.610	39.612	39.817	43.092	39.500	43.396	44.064	42.411	42.771	42.467	42.556	48.734	114,5
Београдски Регион	49.987	42.059	43.997	44.345	46.737	44.376	49.100	49.594	47.353	48.374	47.068	47.401	53.979	113,9
Регион Војводине	39.293	32.701	34.864	34.999	39.179	34.257	37.270	38.207	37.251	36.895	37.542	37.318	43.119	115,5
Србија - југ	32.631	29.181	30.223	30.430	34.255	30.015	33.984	32.721	33.124	33.478	32.610	32.871	37.553	114,2
Регион Шумадије и Западне Србије	32.246	28.504	30.035	29.857	33.854	29.637	33.169	32.612	33.061	33.200	32.370	32.638	37.315	114,3
Регион Јужне и Источне Србије	33.108	30.012	30.450	31.135	34.750	30.485	35.016	32.854	33.203	33.820	32.906	33.160	37.852	114,1
Регион КиМ	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Саопштење РЗС, бр. и датум:	13 од 25/01/11	41 од 25/02/11	72 од 25/03/11	104 од 26/04/11	132 од 25/05/11	165 од 24/06/11	208 од 25/07/11	235 од 25/08/11	263 од 26/09/11	292 од 25/10/11	318 од 25/11/11	352 од 26/12/11	17 од 25/01/2012	
"Сл. гласник РС", бр:	4/11 од 28/01/11	13/11 од 1/03/11	21/11 од 29/03/11	28/11 од 26/04/11	36/11 од 27/05/11	47/11 од 29/06/11	55/11 од 27/07/11	63/11 од 26/08/11	71/11 од 26/09/11	80/11 од 28/10/11	89/11 од 25/11/11	99/11 од 27/12/11	–	

Табела 3: Штрајкови и протести
-јануар 2012. године-

Ред бр.	ОРГАНИЗАТОР И ВРСТА АКТИВНОСТИ	РАЗЛОГ	МЕСТО И ДАТУМ ПОЧЕТКА/ ЗАВРШЕТКА	Саопштење На дан	Бр. Радника
1.	Телевизије Авала Штрајк	Без здравственог осигурања и без исплате заосталих плата и хонорара – према саопштењу Штрајкачког одбора ТВ Авала. Проблем представља што многим хонорарцима, хонорарни и ауторски уговори нису дати на потпис још од октобра, а одговорна лица телевизије предочила су запосленима да ти уговори могу да буду отказани и ретроактивно.	Београд Штрајк започет 22.12.2011. (у штрајку током целог јануара)	10.01.2012.	40
2.	„Апо фешн систем“ Штрајк	Радници сонћанског текстилног предузећа обуставили рад због неисплаћених зарада. Захтевају од послодавца исплату заостале плате за октобар и утврђивање динамике исплате зарада за последња два месеца прошле године. Штрајк је од 75 подржало 66 радника . Првобитно су обустављали рад на два сата, али се послодавац није освртао на ово упозорење, што је и довело до генералног штрајка. Раније су имали више захтева, а свели су их само на исплату заостале зараде за октобар и утврђивање динамике исплата за новембар и децембар – према речима Слободана Лончаревића председник апатинског Самосталног синдиката.	Сонта Штрајк започет 26.12.2011	29.01.2012.	66

3.	"Интерлеминд" Фабрика пластифицираних лимова и сендвич панела Штрајк у кругу фабрике	Министарство рада и социјалне политике предложило је, што су штрајкачи и прихватили, да дође до прекида штрајка док надлежни инспекцијски органи из Пирота не утврде под којим су условима радници добили отказе. У "Интерлеминду", који запошљава око 150 радника, као технолошки вишак отпуштено је 33 радника, који су добили од 25.000 до 110.000 динара отпремнине. Радницима су уручене радне књижице, а престанак рада званично важи од 13. јануара – према речима Саше Миленковића, председник Самосталног синдиката у тој фабрици.	Лесковац После 52 дана прекинут штрајк 11.01.2012	11.01.2012	20
4.	"Инкол" Протест	Радници конфекције који су давно остали без посла, протествовали испред улаза немачке компаније "Фалке" захтевајући поштовање судских пресуда. Фабрика "Инкол" продата је немачкој компанији "Фалке" по почетној цени од 33,7 милиона динара, а већини од 500 радника "Инкол", по правоснажним и извршним судским одлукама, остао је дужан од 200.000 до 600.000 динара, односно до 40 зарада. Огорчени радници, који 14 година воде судски спор и у више наврата су негодовали у центру града и испред седишта локалне самоуправе, најављују радикализацију протеста и блокаду улазних капија немачке компаније "Фалке". На протесту су радници	Лесковац	09.01.2012.	40

		подсетили да су им крајем деведесетих обећали у локалној самоуправи да ће заостале плате бити намирене када “Инкол”, после стечаја, буде продат, али се то није догодило.			
5.	Термоелектрани "Никола Тесла" (ТЕНТ) Штрајк	Сменски радници у ТЕНТ-у траже пуну исплату додатка за сменски рад који износи 26 одсто на основну зараду. Укупна количина новца коју радници захтевају да буде исплаћена је око 50 милиона динара. То је нешто мало мање од једне зараде за сваког радника на годишњем нивоу, а у ТЕНТ-у има око 990 сменских радника, а укупно око 2300 радника. Радикализовање штрајка није утицало на производњу електричне енергије у највећем термоенергетском систему у Србији. Привредно друштво ТЕНТ из Обреновца ради пуном снагом и без застоја, а целокупну производњу испоручују електроенергетском систему Србије.	Обреновац Штрајк започет 18.01.2012.	19.1.2012. и 23.1.2012.	660
6.	АД „Светлост“ Штрајк	Штрајк новинара запослених у најстаријем крагујевачком недељнику послодавац дугује у просеку 12 плата, а доприноси нису уплаћивани од маја 2009. године	Крагујевац Комплетна редакција листа у штрајку годину дана	17.01.2012.	14
7.	Геолошки институт Србије Штрајк	Због чињенице да су и после шест година од оснивања у в. д. стању, са малим и неисплаћеним зарадама , запослени у Геолошком институту Србије штрајкују са потпуном обуставом рада. Штрајк упозорења је био 10.	Београд Штрајк започет 10.01.2012. штрајком упозорења	16.01.2012.	70

		јануара. Траже исплату заосталих зарада и смену менаџмента. Од 208 запослених 143 су чланови Самосталног синдиката	и још увек траје		
8.	“Партнерс Пес” Фабрика електромотора Штрајк	Апелациони суд пресудио у корист радника - Апелациони суд у Нишу одбио је као неосновану жалбу предузећа "Партнер Пес" из Сурдулице на решење Вишег суда у Врању којим је раније потврђено да је штрајк запослених у том предузећу законит. Послодавац се обавезује да туженим радницима, члановима штрајкачког одбора надокнади трошкове поступка у износу од око 110 хиљада динара.	Сурдулица од 4.05.2010. су у непрекидном штрајку	16.01.2012.	126
9.	„14. октобар” Протест	Представници самосталног синдиката крушевацке индустрије машина и компонената "14. октобар" протестовали су испред градске управе, тражећи смену генералног директора фабрике. Запослени у "14. октобру" последњи пут су примили 30 одсто од половине септембарске зараде, што у просеку износи од 1.500 до 5.000 динара и обећање да ће преосталих 70 одсто од те половине добити до краја јануара. Упосленост капацитета је испод 10 одсто. Просечна плата у ИМК "14.октобар" износи 28.000. Синдикат је и крајем прошле године тражио од УО да изгласа неповерење генералном директору- према речима председника	Крушевац	24.01.2012.	500

		синдикалне организације Љубише Велимировића. У ИМК "14. октобар" је запослено 1.560 радника. Фабрика због празника и мањка послова није радила до 16. јануара.			
10.	Здравствени центар Књажевац Штрајк	Здравствени радници сматрају да је Фонд учинио све што је у његовој моћи и да није крив што им се не исплаћују надокнаде за прековремени рад, трошкови превоза и јубиларне награде. Најодговорнијим за стање у Здравственом центру запослени сматрају Министарство здравља, које је, својим нечињењем продубило и продужило агонију у којој се Здравствени центар налази више од годину дана.	Књажевац Обушављен штрајк (јер је завршен конкурс за новог директора Здравственог центра) 19.1.2012.	20.01.2012.	
11.	Предшколска установа "Дечија радост" Штрајк	Штрајкачи траже од оснивача, Скупштине општине, исплату заосталих плата, изјавила је председник Штрајкачког одбора ове установе Наташа Мандић. Запослени у "Дечијој радости" траже од Скупштине општине исплату плата за новембар и децембра прошле године. У установама "Дечије радости" у Ћуприји је смештено 720 деце од једне до седам година, а о њима брину 102 запослена од којих 62 ради на пословима васпитања и образовања	Ћуприја	30.01.2012.	102
12.	Ваљево пут Штрајк	У штрајк ступило 125 од 136 радника. Штрајк ће трајати до испуњења захтева. Радници траже исплату зарада од октобра 2011, исплату путних трошкова од марта 2011, набавку ХТЗ опреме као и да им време проведено у штрајку	Ваљево	30.01.2012	125

		буде плаћено према важећем КУ. Штрајкачи за лоше стање у фирми криве власнике и менаџмент због тога што су од уговорених 70 милиона динара у 2011. реализовали само 10 мил. динара. Ваљево пут је 2007. на тендеру купила мађарска фирма Бетонут Зрт из Будимпеште за 1,75 мил. евра, уз обавезу да инвестира најмање 2,37 мил. евра уз прихватање додатне обавезе социјалног програма.			
13.	„Метал системи“ Штрајк	Запослени у ланчари „Метал система“ захтевају исплату шест заосталих зарада и покретање производње, а до радикализације протеста дошло је после прошлонедељних, по свему судећи неуспелих преговора у Министарству за економију и регионални развој. Према речима Милоша Танасковића, председника синдиката у ланчари, радницима „Метал система“ дугује се укупно око 700.000 евра. Међутим, то није и највећи проблем у фабрици која је приватизирана 2008. г.	Крагујевац	29.01.2012.	
14.	ЈП „Штампа радио и филм“ Штрајк	Донели одлуку о ступању у штрајк, захтевајући исплату заосталих зарада, а од општинске управе, која је оснивач тог предузећа у чијем саставу послује регионална радио-телевизија, затражена је смена в.д. директора и Управног одбора	Бор	12.01.2012.	
15.	„Дунав група агрегати“ Хидротранспорт,	Неисплаћене зараде од септембра 2011. 420 запослених, а 348 чланова	Нови Сад Обустава рада на дан	ССС НС	420

	Хидроградња, Ремонт Штрајк	синдиката	12.10.2011. године, из разлога неисплаћивања зарада. Штрајк је још увек у току, и ради се са 5% укупног капацитета. Договор постигнут 14.01.2012. године.		
16.	„АСКО ВИДАК“ ДОО Предузеће за производњу металних и ливених материјала Штрајк	Неисплаћене зараде за август, септембар и октобар 2011. године и неуплаћени доприноси за пензијско и инвалидско осигурање од септембра 2010. године. У току штрајка послодавац исплатио зараде за август, септембар, октобар 2011. године, доприносе није уплатио, али су захтеви запослених који су у штрајку проширени и на то да се послодавац до 20. јануара 2012. године изјасни о даљим активностима, или покрене стечај, јер услова за покретање стечаја тзв. „радног“ карактера, према процени председника СО, нема. И даље не раде, нити је покренут стечајни поступак. Преко 100 запослених у штрајку.	Футог Од 04.11.2011. су у штрајку	ССС НС	100
17.	Рехабилитациони центар „Златар“ Штрајк	У штрајку уз поштовање минимума процеса рада	Нова Варош	4.01.2012.	
У К У П Н О – 17 ПРЕДУЗЕЋА					2.283

Табела 4: Приказ основних макроекономских показатеља
у Републици Србији у 2011. и 2012. години

Ред.бр.	ПОКАЗАТЕЉИ	ПЕРИОД	ВРЕДНОСТ
1	2	3	4
1.	Просечне бруто зараде	Децембар 2011.	61.116 дин
2.	Просечне нето зараде	Децембар 2011.	43.887 дин
	- јавни сектор	Нов 2011.	44.140 дин
	- јавна државна предузећа	-II-	53.414 дин
	- јавна локална предузећа	-II-	42.246 дин
	- администрација, сви нивои	-II-	49.390 дин
	- образовање и култура	-II-	40.287 дин
	- здравствени и социјални рад	-II-	40.468 дин
	Просечне нето зараде	Децембар 2010.	39.580 дин
3.	Минимална (нето) зарада		
3.1.	Минимална зарада	Децембар 2007.	10.668,00 дин
3.2.	Минимална зарада	Децембар 2008.	13.572,00 дин
3.3.	Минимална зарада нето по радном часу	Јан/Дец 2009.	87,00 дин
3.4.	-II-	Јан/Окт 2010.	90,00 дин
3.5.	-II-	Нов2010/Мај2011	95,00 дин
3.6.	-II-	Јун/ Дец2011.	102,00 дин
3.6.	Месечни износ минималне зараде 174 ч.	Јан/Окт 2010.	15.660,00 дин
3.7.	-II-	Нов2010/Мај 2011	16.530,00 дин
3.9.	-II-	Јун/ Дец 2011.	17.748,00 дин
4.	Запосленост		
4.1.	Укупан број запослених	Новембар 2011	1.743.411
4.2.	Број запослених у јавном сектору, просек периода		470.675
4.3.	Стопа неформалне запослености – Анкета о РС	Новембар 2011.	17,8%
5.	Незапосленост	Новембар 2011	
5.1.	Број незапослених лица		735.053
5.2.	Број лица која траже запослење, крај периода		823.390
5.3.	Стопа незапослености – подаци НСЗ	Новембар 2011	29,7%
	Стопа незапослености – подаци Анкета о РС	Новембар 2011	23,7%
6.	Број незапослених према дужини чекања на запослење - (највеће учешће) (у %)*	Децембар 2010.	
6.1.	До 3 месеца		13,41%
6.2.	од 1 – 2 године		17,28%
6.3.	од 2 – 3 године		10,89%
6.4.	од 3 – 5 година		10,87%
6.5.	од 5 – 8 године		10,43%
6.6.	од 3 – 6 месеци		9,06%
6.7.	Преко 12 месеци		64,12%
			(467.740 лица)

* Од 2011. године Национална служба за запошљавање податке из тачака 6. и 7. овог приказа не објављује

7.	Број незапослених према старости (највеће учешће)	Децембар 2010.	
7.1.	од 25 – 29 година		13,29%
7.2.	од 30 – 34 година		12,46%
7.3.	од 35 – 39 година		12,03%
7.4.	од 40 – 44 година		11,63%
7.5.	од 45 - 49 година		11,85%
7.6.	од 50 – 54 година		11,79%
8.	Индекс потрошачких цена	Дец 11/Нов 11.	Дец 11/Дец 10
8.1.	Република Србија	99,3	107,0
9.	Потрошачка корпа - нова		Септембар 2011.
9.1.	Просечна		55.657,79 дин
9.2.	Минимална		29.648,53 дин
9.3.	Просечна потрошачка корпа - децембар	2008.- 2010.	
	- 2008. година	45.115,56 дин	
	- 2009. година	47.782,29 дин	
	- 2010. година	52.701,34 дин	
9.4.	Минимална потрошачка корпа- децембар	2008.- 2010.	
	- 2008. година	23.908,49 дин	
	- 2009. година	25.183,46 дин	
	- 2010. година	27.821,50 дин	
10.	Најнижа месечна основица доприноса за обавезно социјално осигурање	од 1.11.2011 до 31.01.2012. год	18.817,00 дин
11.	Спољни дуг	Окт 2011.	
	Укупан спољни дуг		23.775 мил евра
	- Јавни сектор		10.423 мил. евра
	- Приватни сектор		13.352 мил евра
11.а.	Јавни дуг, крај периода	31.11.2011.	14.480,1 мил.евра
	- Укупан јавни дуг		14.480,1 мил.евра
	- Унутрашњи јавни дуг		5.796,6 мил.евра
	- Спољни јавни дуг		8.683,5 мил.евра
12.	Бруто-друштвени производ (процена Министарства финансија)	2011. год.	
	БДП, текуће цене, млрд динара		3.358,8
	БДП, мил. евра		32.993
	БДП, per capita, у еврима		4.543
	БДП, реалан раст, у %		2,0
13.	Пензије	Новембар 2011	
13.1.	Број корисника пензија (укупно)		1.637.138
13.2.	Број корисника пензија - запослени		1.356.638
13.3.	Број запослених на једног пензионера		1,07
13.4.	Просечна пензија за запослене		23.703,00 дин
13.5.	Просечна пензија за самосталне делатности		23.243,00 дин
13.6.	Просечна пензија за пољопривреднике		9.357,00 дин

13.7.	Најнижи износ пензије - запослени	од октобра 2011.	12.222,37 дин
13.8.	Највиши износ пензије (нови Закон)		106.318,68 дин
13.9.	% учешћа просечне пензије у просечној заради	2004. – 2011.	
	- 2004. година		67,89%
	- 2005. година		66,79%
	- 2006. година		61,76%
	- 2008. година - запослени	Децембар	56,00%
	- 2009. година - запослени	-II-	59,05%
	- 2010. година - запослени	-II-	56,10%
	- 2011. година - запослени	Јануар	65,34%
		Фебруар	62,54%
		Март	62,11%
		Април	59,65%
		Мај	66,29%
		Јун	59,61%
		Јул	59,89%
		Август	61,03%
		Септембар	60,45%
		Октобар	62,13%
		Новембар	61,79%

Табела 5: Индекси индустријске производње, по подручјима
- септембар 2011.-

	Ø2010 = 100			XII 2011 XII 2010	I-XII 2011 I-XII 2010
	XI	XII	I-XII		
РЕПУБЛИКА СРБИЈА					
<i>Индустрија- укупно¹⁾</i>	110,7	108,4	102,1	100,1	102,1
Енергија	119,2	123,7	106,2	113,0	106,2
Интермедијарни производи осим енергије	101,9	93,4	103,2	97,0	103,2
Капитални производи	104,7	108,5	102,2	86,6	102,2
Трајни производи за широку производњу	91,6	97,6	83,8	90,4	83,8
Нетрајни производи за широку производњу	114,6	111,0	99,0	95,6	99,0
Рударство	119,0	121,3	110,4	119,0	110,4
Прерађивачка индустрија	105,9	102,7	99,6	95,2	99,6
- Производња прехранбених производа	117,8	101,3	97,2	90,4	97,2
- Производња основних фармацеутских производа и препарата	111,0	157,2	107,2	127,5	107,2
- Производња рачунара, електрон. и оптичких произв.	153,2	171,3	124,2	124,8	124,2
Снабдевање ел. енер., гасом, паром и климатизација	127,6	127,9	109,7	114,2	109,7

¹⁾ За децембар 2011. године, урађена је оцена индустријске производње малих предузећа која се не обухватају редовним статистичким истраживањем индустрије. Оцена је урађена на основу узорка. Кад би се укључила оцена индустријске производње за мала предузећа, тада би индекс индустријске производње децембар 2011. г./ просек 2010. г., за укупну индустријску производњу износио 108,7 а за прерађивачку индустрију тај индекс износио би 103,1.

Табела 6: Резултати приватизације предузећа

	Метод приватизације	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	I-XI 2011	Укупно 2002-11
Број продатих предузећа	Тендери	11	16	7	9	13	9	13	5	2	2	87
	Аукције	152	514	185	158	156	175	144	48	18	21	1.552
	Тржиште капитала	48	107	45	147	102	120	105	40	13	11	738
	УКУПНО:	211	637	237	314	271	304	262	93	33	15	2.377
Број запослених	Тендери	11.719	13.966	9.811	5.688	9.423	5.571	6.792	2.304	178	578	66.030
	Аукције	10.799	42.740	17.808	17.981	16.956	15.445	4.784	2.434	603	112	129.662
	Тржиште капитала	14.802	20.183	11.227	34.132	15.931	18.770	14.623	4.377	1.141	1.513	135.186
	УКУПНО:	37.320	76.889	38.846	57.801	42.310	39.786	26.199	9.115	1.922	2.203	332.391
у мил. евра												
Приход од продаје	Тендери	200,7	594,7	11,2	67,2	62,3	50,2	50,5	3,8	0,5	1,0	1.042,1
	Аукције	35,1	177,2	90,7	146,5	98,6	182,2	103,7	34,5	6,7	0,1	875,3
	Тржиште капитала	83,0	67,8	52,2	125,2	70,1	162,1	91,7	10,5	11,6	17,2	691,5
	УКУПНО:	318,8	839,7	154,1	338,9	231,0	394,5	245,9	48,8	18,8	18,4	2.608,8
Инвестиције	Тендери	303,2	271,1	66,1	69,5	87,3	57,3	55,3	15,6	0,0	4,3	929,8
	Аукције	10,9	48,7	33,5	29,0	34,8	28,3	6,5	9,0	1,2	0,0	202,0
	Тржиште капитала	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9
	УКУПНО:	320,1	319,8	99,6	80,3	115,6	76,4	61,8	24,6	1,2	4,3	1.103,6
Социјални програм	Тендери	145,8	128,3	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	276,7
	Аукције	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Тржиште капитала	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	УКУПНО:	145,8	128,3	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	276,7